

**ВПЛИВ МИТНОГО ПРАВА ЄС ТА НОРМ МІЖНАРОДНОГО МИТНОГО ПРАВА
НА ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ**

У статті з'ясовано значення впливу норм митного права ЄС та норм міжнародного митного права на зміст адміністративно-правового регулювання реалізації державної митної політики в Україні. Це втілюється у створенні передумов для членства України в ЄС та участі її в зовнішньоекономічних відносинах, а також забезпеченні економічної безпеки держави.

Ключові слова: державна митна політика, митне право, митне право ЄС, адаптація законодавства, міжнародне митне право, імплементація норм міжнародного митного права, інтеграція України до ЄС, економічна безпека України.

В статті уточнено значення впливу норм таможенного права ЕС и норм международного таможенного права на содержание административно-правового регулирования реализации государственной таможенной политики в Украине. Это воплощается в создании предпосылок для членства Украины в ЕС и участия ее во внешнеэкономических отношениях, а также обеспечении экономической безопасности государства.

Ключевые слова: государственная таможенная политика, таможенное право, таможенное право ЕС, адаптация законодательства, международное таможенное право, имплементация норм международного таможенного права, интеграция Украины в ЕС, экономическая безопасность Украины.

The article ascertains significance of impact of EU Customs Law norms and International Customs Law norms on substance of administrative-law regulation of state customs policy in Ukraine. It is translated into creating precondition of Ukrainian adherence to EU and its participation in external economic relations, as well as providing state economic safety.

Key words: state customs policy, Customs Law, EU Customs Law, alignment of legislation, International Customs Law, implementation of the norms of International Customs Law, Ukrainian adherence to EU, economic safety of Ukraine.

Вступ. Забезпечення економічної безпеки України неможливе без відповідного реагування держави на ті виклики, які постають перед нею у зв'язку з поглибленням процесу євроінтеграції та розширенням глобалізації світової економіки. Засобом врахування цих змін, а також умовою участі нашої країни у цих процесах як рівноправного їх учасника є здійснювана на рівні держави діяльність із приведення національного, в тому числі і норм адміністративного права, у відповідність із нормами регіональних (зокрема, Рада Європи, Європейський Союз, Організація за демократію та економічний розвиток, Організація Чорноморського економічного співробітництва) та міжнародних (Світова організація торгівлі, Всесвітня митна організація, Міжнародна організація праці тощо) організацій та об'єднань, з якими співпрацює Україна. Торкнулися ці зміни і державної митної політики, щодо якої адміністративне право визначає форми та шляхи її реалізації, адже митна справа, яка здійснюється на її ґрунті, найбільше стосується питань зовнішньоекономічних та міждержавних торговельних зв'язків України. Саме тому актуальними на цей час є питання наслідків впливу митного права ЄС та норм міжнародного митного права на зміст адміністративно-правового регулювання реалізації державної митної політики в Україні. Від їх вирішення істотним чином залежить не тільки успіх участі нашої держави в зовнішньое-

економічних відносинах з іншими країнами, а, що на цей час є головним, – зміцнення економічної її безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Митна політика України, як невід’ємна та важлива складова частина економічної політики держави, а також засіб забезпечення її економічної безпеки, постійно була в центрі уваги науковців і практиків, починаючи із часу здобуття нашої країною незалежності. Цим питанням присвячено роботи, зокрема, І.Г. Бережнюка, О.П. Гребельника, Є.В. Додіна, Ф.Л. Жоріна, О.М. Кисельової, С.В. Ківалова, Т.В. Курила, Ю.В. Макогона, В.Я. Настюка, В.П. Науменка, Д.В. Приймаченка, П.В. Пашка, П.Я. Пісного, В.В. Філатова, В.В. Ченцова, Р.Б. Шишки, М.Г. Шульги, О.Х. Юлдашева та ін. Їх результатом стало змістовне опрацювання теоретичних основ митної справи та визначення сучасних практичних форм її реалізації, де найбільшим результатом дослідження питань митної політики та митної справи стало ухвалення у 2012 році нового Митного кодексу України. Але наукові пошуки в цій сфері на цьому не зупиняються, адже процеси євроінтеграції та глобалізації світової економіки надають поштовх до розвитку митних правовідносин, які мають отримати своє належне адміністративно-правове забезпечення та впорядкування.

Невирішені раніше проблеми. Асоціація України з Європейським Союзом (ЄС), членство нашої країни у Світовій організації торгівлі, Всесвітній митній організації тощо впливає на чинне національне законодавство, в тому числі митне. Усе це обумовлює потребу в продовженні досліджень проблематики формування та реалізації державної митної політики як окремого напрямку державного управління, в тому числі і завдяки нормам адміністративного права, яке останнім часом також зазнало істотних змін щодо мети, способів та методів його здійснення. Одним із таких питань є питання впливу норм регіональних та міждержавних утворень на зміст адміністративно-правового регулювання в митній сфері держави.

Постановка завдання. Мета статті полягає в з’ясуванні наслідків впливу норм митного права ЄС та норм міжнародного митного права на зміст адміністративно-правового регулювання реалізації державної митної політики в Україні.

Результати дослідження. З приводу адаптації законодавства України до законодавства ЄС слід відмітити, що це складний процес, але потребу в його належному здійсненні не можна недооцінювати. Завдяки йому відбувається не тільки узгодження національного законодавства із законодавством ЄС, з яким наша держава підтримує економічні зв’язки. Він також забезпечує формування єдиного правового поля, в якому діють суб’єкти господарювання різних країн, що створює однакові умови для всіх учасників зовнішньоекономічних відносин, або, як вказується в літературі, «мета гармонізації ... полягає у створенні уніфікованого правового середовища для всіх суб’єктів ринкових відносин» [1, с. 12]. Тому наша держава як країна з перехідною економікою не може не враховувати цих об’єктивних явищ, що повинно знаходити своє відображення в її праві. Зокрема, і в адміністративному праві, яке визначає основні засади, форми та напрями реалізації державної митної політики та здійснення митної справи.

Те, що державна митна політика, митна справа та митне право є пріоритетними сферами адаптації законодавства України до законодавства ЄС, було визначено в основних міждержавних (ст. ст. 9, 10, 51, 76 Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами, глава 5, додаток XV до Глави 5 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода)) та внутрішньодержавних актах (постанова Кабінету Міністрів України «Про Концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 16 серпня 1999 р. № 1496, закони України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу»). На це вказується і фахівцями. Так, звернуто увагу, що однією з надважливих сфер гармонізації законодавства України з правом ЄС є боротьба проти відмивання грошей, захист прав на інтелектуальну власність, митна справа [1, с. 15]. І ця сфера не випадково є пріоритетною, адже, як відмічено, євроінтеграційні успіхи України напряму залежать від адаптації митного законодавства України до митного права ЄС [2, с. 122].

Таким чином, досягнення мети членства нашої країни в ЄС, створення передумов для участі вітчизняних товаровиробників у економічних відносинах із представниками інших країн, отримання доступу до сучасних технологій, а отже, і забезпечення економічної безпеки України – все це залежить у відповідній частині і від приведення змісту та спрямованості державної митної політики до загально визнаних стандартів у цій сфері, а відповідного законодавства – до вимог законодавства

ЄС. Із цього приводу погодимося з думкою М.М. Дурана, що митна політика, як складова частина зовнішньої політики України, слугує забезпеченню і реалізації зовнішньополітичних і зовнішньоекономічних завдань та інтересів України, захисту національної економіки, сприяє створенню умов для її поживлення і підйому, сприяє інтегруванню української економіки у світове господарство [3, с. 185]. І тому ще раз відмітимо, що засобом такого інтегрування є адаптація законодавства України до законодавства ЄС, у тому числі адміністративного щодо реалізації державної митної політики.

У цьому контексті відмітимо, що на шляху адаптації адміністративного законодавства України до законодавства ЄС щодо реалізації державної митної політики нашою країною вже зроблено доволі значні кроки. Найкращим свідченням цього стало підписання у 2014 році Угоди. Не можна не згадати і новий Митний кодекс України, який не тільки закріпив у ст. 5 визначення поняття «Державна митна політика», а й закріпив основи та визначив сучасні засоби її реалізації, основним з яких є державна митна справа (ст. 7 МКУ). Щодо цього нормативно-правового акту, то, як відмічено, він у цілому відповідає міжнародним стандартам, оскільки його розроблення здійснювалося з урахуванням положень Митного кодексу Європейського Співтовариства та основних міжнародних конвенцій і угод, до яких приєдналася або має намір приєднатися Україна [4, с. 21, 22]. Результатом адаптації адміністративного законодавства України до законодавства ЄС щодо реалізації державної митної політики стало не тільки ухвалення Митного кодексу України, а взагалі покращення змісту та структури митного законодавства України. Так, із цього приводу Ю.А. Ломейко вказує, що, розглянувши основні його норми, можна стверджувати, що в цілому положення митного законодавства України відповідають міжнародним вимогам і стандартам, зокрема це стосується порядку визначення митної вартості товарів, системи класифікації умов поставок, встановлення декількох видів ставок мита залежно від країни походження товару, застосування ставок ПДВ та акцизного податку до імпортованих товарів на такому ж рівні, як і до товарів національного походження [5, с. 45]. Також до числа позитивних здобутків в напрямку удосконалення національної митної політики, що відбулися протягом останнього часу, як відмічено І.Я. Софіщенко, слід віднести: 1) покращення взаємодії митних органів із суб'єктами господарювання, які здійснюють ЗЕД; 2) удосконалення законодавства України у сфері захисту прав інтелектуальної власності; 3) налагодження ефективної взаємодії з митними службами інших держав; 4) запровадження системи електронного декларування [6, с. 168].

Отже, як бачимо, з приводу здійснення процесу адаптації адміністративного законодавства України до законодавства ЄС щодо реалізації державної митної політики в нашій країні зроблено доволі багато. Основне – це численні зміни до відповідних нормативно-правових актів у цій сфері, основним з яких є Митний кодекс України. Але головне, про що свідчать наведені фахівцями приклади щодо змін у досліджуваній сфері, – це зміна характеру правового впливу на відносини в цій сфері. Останній від командно-адміністративного управління митною справою трансформується в правове регулювання митних правовідносин в умовах «правового середовища для всіх суб'єктів ринкових відносин» [1, с. 12]. Вважаємо, що саме привнесення завдяки процесу адаптації в адміністративне та митне право стандартів правового регулювання ЄС робить їх не тільки більш ефективними з позиції впорядкування державної митної політики та митної справи, а, що є особливо важливим, імплементує в зміст правового регулювання в цій сфері демократичні правові засади державного управління. І, як слушно зауважується в цьому контексті К.М. Рудою, вплив адаптації на всі галузі управління сприяє підвищенню його рівня до європейських стандартів, зокрема в частині застосування в ньому принципів європейського адміністративного права, наближення законодавства України про державну службу до європейських стандартів та стандартів здійснення адміністративних процедур [7, с. 7, 12]. Таке значення впливу норм ЄС на зміст адміністративно-правового регулювання реалізації державної митної політики в Україні і є тим організаційно-правовим наслідком, що в кінцевому рахунку забезпечить реалізацію такого важливого геополітичного завдання, яке стоїть перед нашою країною, як членство у ЄС. Однак, зауважимо, що при цьому не слід забувати, що залишається ще аспект реалізації оновленого митного законодавства та виконання системи організаційних заходів щодо покращення стану здійснення митної справи в Україні. Тому підтримаємо І.В. Яковюка, який зазначає, що доцільно виділяти два аспекти адаптації законодавства: формальний, що передбачає приведення національного законодавства в відповідність до *acquis communautaire*, та практичний, що полягає у створенні умов, необхідних для застосування адаптованого законодавства [8, с. 46]. Тому процес адаптації вважати завершеним ще ніяк не можна.

Однак беручи до уваги процес подальшої глобалізації світової економіки, не можна не звернути увагу на той момент, що вдосконалення реалізації державної митної політики не повин-

но вичерпуватися лише заходами з адаптації національного митного законодавства виключно до законодавства ЄС. Так, І.О. Биковим звернуто увагу, що з моменту проголошення незалежності Україна почала формування митного законодавства шляхом поетапного та поступового процесу імплементації норм міжнародного митного права [9, с. 58]. У свою чергу, Р.Б. Шишка вказує, що митне право уніфікується, і, по суті, можна говорити не стільки про Митне право України, а про Митне право в Україні як прояв Міжнародного митного права, що є свідченням інтеграції України в європейську та світову систему та взаємодії і взаємопроникнення у системі права [10, с. 43]. І з ними можна цілком погодитися. Із чого Е.В. Чорна робить висновок, що сучасне законодавство з питань митного регулювання на території нашої країни перестало бути виключно державним (національним) [11, с. 113]. Вказаний аспект має власне значення. Із цього приводу погодимось з думкою, що процес наближення національного законодавства у сфері митної справи до міжнародного законодавства є складовою частиною інтеграції України в міжнародне економічне середовище, передумовою гармонізації законодавства із законодавством держав-членів Європейського Союзу [12, с. 11].

Так, більшість країн світу та міждержавних утворень, у тому числі і ЄС, визнають норми міжнародного права, в тому числі і митного, та імплементують його норми до свого законодавства. Так, звернуто увагу на те, що правова система ЄС ґрунтується й функціонує на основі визнання примаду міжнародного права, а така його галузь, як митне право, поки що не охоплює повністю правовідносин у сфері митного регулювання, діючи поряд із відповідними галузями національного права держав-членів [13, с. 94]. Тому на фоні активного процесу адаптації законодавства України до законодавства ЄС, зокрема митного законодавства, не можна упускати з поля зору питання гармонізації національного законодавства з нормами міжнародного права. Із цього приводу І.О. Биков зауважує, що на розвиток митного законодавства України завжди будуть впливати міжнародні норми, правила та стандарти, що зумовлено глобалізацією світової економіки та торгівлі [9, с. 58]. Це також можна пояснити тим, що Україна підтримує економічні зв'язки не лише з ЄС, а є партнером у зовнішньоекономічних зв'язках із багатьма країнами світу.

Так, за даними Державної служби статистики України, обсяг зовнішньої торгівлі товарами у 2017 році склав: експорт – 43266,6 млн. дол. США, у тому т.ч. до ЄС – 17534,5 млн. дол. США; імпорт – 49598,5 млн. дол. США, в т.ч. країни з ЄС – 20795,8 млн. дол. США [14]. Отже, на долю країн ЄС приходиться приблизно одна третина обсягу всієї зовнішньої торгівлі товарами (див. табл. 1).

З аналізу даних структури та географії зовнішньої торгівлі України товарами у 2017 році знаходимо підтвердження того, що, окрім завершення процесу адаптації адміністративного законодавства України до законодавства ЄС щодо реалізації державної митної політики, наша країна повинна вжити заходів у частині врахування під час здійснення цього процесу вимог міжнародних нормативно-правових актів із питань митного права. Наприклад, таким міжнародним актом є Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973 р. (Киотська конвенція). Щодо цієї конвенції відмічено, що на цей час вона – це єдиний міжнародний документ, що вимагає від України відповідності національного митного законодавства міжнародним стандартам у митній сфері [15, с. 1008]. До числа таких стандартів також можна додати Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі Всесвітньої митної організації. На цей документ свого часу містилися посилання в актах Державної митної служба України, якими визначалися стратегічні (пріоритетні) напрями її діяльності на 2008 та 2009 роки. Тому слід підтримати позицію С.М. Перецьолкіна, що адаптацію митного законодавства України в контексті європейської інтеграції слід здійснювати в трьох взаємопов'язаних напрямках, а саме відповідно до: а) норм і стандартів міжнародного митного права; б) стандартів та практики митного регулювання ЄС; в) внутрішньодержавних норм і стандартів митного регулювання держав – членів Європейського регіону ВМО [13, с. 98]. І, на наш погляд, удосконалення змісту державної митної політики, розвиток митного законодавства України має йти саме таким шляхом і саме у вказаній С.М. Перецьолкіним послідовності.

Вважаємо, що такий підхід є більш виваженим, адже він забезпечує системне та послідовне входження України не тільки до економічного простору ЄС, а взагалі до світової економіки, як рівноправного партнера у зовнішньоекономічних зв'язках. Як зауважується, історичний процес наближення національного митного законодавства до стандартів ЄС вимагає від України виваженого підходу не лише стосовно роботи норм права, а і з позиції захисту національних інтересів [9, с. 58], щодо яких, саме «митна політика – це могутній інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підтримки балансу національних інтересів» [16, с. 18]. І засобом захисту цих інтересів виступатиме адаптація норм адміністративного законодавства України щодо реа-

лізації державної митної політики, але не тільки до законодавства ЄС, а і до норм міжнародного митного права. Свого часу у Концепції модернізації діяльності митної служби України було вказано, що передумовами, що закладаються в зміст Концепції, є наявність нормативно-правової бази з усіх напрямів діяльності митної служби України, яка відповідає вимогам національного законодавства та правової системи Європейського Союзу (Acquis communautaire), нормам і правилам ГАТТ/СОТ, міжнародних конвенцій, рекомендаціям Всесвітньої митної організації [17].

Відповідно, відносно відокремленими, але пов'язаними спільною метою зміцнення статусу України в міжнародній економіці, напрямами діяльності уповноважених на формування та реалізацію державної митної політики органів влади України, слід вважати здійснення заходів з адаптації національного законодавства до законодавства ЄС щодо реалізації цієї політики та здійснення заходів із гармонізації національного законодавства в цій сфері з нормами міжнародного митного права. Причому відповідні заходи мають відбуватися за умови планування та коор-

Таблиця 1
Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами у 2017 році (витяг) [14]

	Експорт			Імпорт			Сальдо
	млн. дол. США	у % до 2016	у % до загального обсягу	млн. дол. США	у % до 2016	у % до загального обсягу	
Усього	43266,6	119,0	100,0	49598,5	126,4	100,0	-6331,9
у тому числі							
Алжир	535,4	226,1	1,2	5,6	81,8	0,0	529,8
Білорусь	1143,5	126,6	2,6	3205,2	115,4	6,5	-2061,7
Грузія	420,9	107,7	1,0	82,8	125,8	0,2	338,1
Єгипет	1831,3	80,8	4,2	77,0	158,1	0,2	1754,3
Ізраїль	604,6	123,8	1,4	167,9	90,8	0,3	436,7
Індія	2205,7	115,9	5,1	561,3	115,5	1,1	1644,4
Індонезія	397,5	108,5	0,9	260,7	115,0	0,5	136,8
Ірак	479,2	128,0	1,1	0,2	-	0,0	479,0
Ісламська Республіка Іран	552,6	78,4	1,3	70,1	175,4	0,1	482,5
Китай	2039,4	111,3	4,7	5647,1	120,5	11,4	-3607,7
Ліван	427,0	126,1	1,0	2,3	215,7	0,0	424,7
Молдова, Республіка	707,6	147,1	1,6	106,7	224,1	0,2	600,9
Російська Федерація	3936,6	109,6	9,1	7201,8	139,9	14,5	-3265,2
Саудівська Аравія	517,2	87,2	1,2	182,9	131,2	0,4	334,3
США	828,1	194,1	1,9	2524,6	149,6	5,1	-1696,5
Туреччина	2518,6	122,9	5,8	1262,6	114,9	2,5	1256,0
Довідково:							
Країни СНД	6917,5	114,7	16,0	11475,6	134,0	23,1	-4558,1
Країни ЄС	17534,5	129,9	40,5	20795,8	121,3	41,9	-3261,3

динації процесу їх виконання не тільки з боку, наприклад, Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, а також і профільних центральних органів виконавчої влади, зокрема Державної фіскальної служби України. Не виключає це і з числа суб'єктів координації такої діяльності і Комітет із питань податкової та митної політики Верховної Ради України. Такий системний підхід у повній мірі спрямте врахуванню ролі та значення норм міжнародного митного права щодо визначення змісту адміністративно-правового регулювання реалізації державної митної політики в Україні. Це матиме своїм наслідком те, що норми національного адміністративного права у відповідній його частині і норми такої його складової як митне право будуть приведені у відповідність із міжнародними стандартами митного регулювання, що, за слушним зауваженням В. Муравйова, полягає у створенні уніфікованого правового середовища для всіх суб'єктів ринкових відносин [1, с. 12] на міжнародній арені. Зокрема, щодо норм міжнародного митного права, то В.В. Філатов звертає увагу на те, що міжнародні правові норми вагомо впливають на процедуру митного контролю, адже вони здатні спростити її: зменшити кількість стадій проведення, якщо це передбачено спільними домовленостями, але і навпаки, можуть її ускладнити, у випадках, коли між країнами сформувались неконструктивні відносини, які відображено в конкретних положеннях зовнішньої політики [12, с. 8].

У контексті необхідності приведення національного адміністративного та митного права у відповідність до норм міжнародного митного права окремо звернемо увагу на те, що як перспективне завдання досліджуваного в статті напряму діяльності уповноважених державних органів є врахування ними досвіду керівних органів ЄС та його митних органів щодо реалізації норм міжнародного митного права. Такий крок сприятиме не тільки більш ефективному врахуванню таких норм щодо забезпечення регулювання митної справи в Україні, а й буде сприяти більш повній та комплексній реалізації процесу адаптації адміністративного законодавства України до законодавства ЄС щодо реалізації державної митної політики. Із цього приводу вказується, що сьогодні існує нагальна потреба в усесторонньому вивченні практики застосування митними адміністраціями європейських країн норм міжнародних стандартів митної справи для вдосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності вітчизняних митних органів з метою створення в Україні сучасної європейської митної служби [18, с. 18]. Цей аспект реалізації державної митної політики, який носить організаційно-методичний характер, слід вважати одним із напрямів її подальшого удосконалення в контексті адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

Висновки.

1. Врахування в змісті адміністративно-правового регулювання реалізації державної митної політики в Україні норм митного права ЄС та норм міжнародного митного права забезпечує підвищення якості та ефективності державного управління в цій сфері, що сприяє наданню Україні, відповідним фізичним та юридичним особам-суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності статусу рівноправних партнерів у відповідних відносинах, сприяючи тим самим забезпеченню економічної безпеки України.

2. Процес адаптації національного законодавства до норм права ЄС та імплементація відповідних норм міжнародного права, зокрема митного, слід розглядати як окремий напрямок адміністративної реформи в Україні, яка стосується всіх сфер життєдіяльності держави, в тому числі і митної сфери, насамперед забезпечуючи організаційно-правову основу діяльності органів виконавчої влади, які є суб'єктами реалізації державної митної політики.

3. Результатом впливу норм митного права ЄС та норм міжнародного митного права на реалізацію державної митної політики в нашій країні є численні зміни у відповідних нормативно-правових актах у цій сфері, а також ухвалення нового Митного кодексу України, але головним наслідком слід вважати зміну характеру правового регулювання відносини у митній сфері.

4. Завдяки включенню в національне адміністративне та митне законодавство стандартів правового регулювання ЄС, зокрема стандартів здійснення адміністративних процедур у митній сфері, відбулося підвищення ефективності впорядкування державної митної політики та здійснення митної справи, а також відбулося включення в зміст правового регулювання в цій сфері сучасних форм та методів державного управління, притаманних демократичним країнам із розвиненою ринковою економікою, що в кінцевому рахунку забезпечить реалізацію такого важливого геополітичного завдання, яке стоїть перед нашою країною, як членство України в ЄС.

5. Окрім завершення процесу адаптації адміністративного законодавства України до законодавства ЄС щодо реалізації державної митної політики, слід вжити заходів в частині врахування при цьому вимог міжнародних нормативно-правових актів із питань митного права, а тому поряд із процесом адаптації митного законодавства України до відповідного законодавства ЄС

слід вживати заходів щодо гармонізації національного законодавства з нормами міжнародного права, що виступатиме засобом захисту національних інтересів, де вказані заходи мають відбуватися за умови планування та координації процесу їх здійснення з боку всіх суб'єктів реалізації державної митної політики в Україні.

Перспективними напрями подальших досліджень у цій сфері є висвітлення питань створення організаційних умов для застосування адаптованого законодавства, аналіз практики його безпосередньої реалізації під час регулювання митних правовідносин, а також питання оптимізації системи суб'єктів реалізації державної митної політики в Україні.

Список використаних джерел:

1. Муравйов В., Мушак Н. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Віче. 2013. № 8. С. 12–18.
2. Бригінець О.О., Марценюк А.І. Адаптація національного законодавства до норм європейського союзу: митна справа. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». № 46 том 1. С. 121.
3. Дуран М.М. Значення митної політики в системі державного регулювання міжнародної економічної інтеграції України та її регіонів. Науковий вісник НЛТУ України. Вип. 19.1; НЛТУ Львів, 2009. С. 184–189.
4. Дубініна А.А., Сорокіна С.В., Зельніченко О.І. Митна справа: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 320 с.
5. Ломейко Ю.А. Ефективність митного законодавства в Україні та напрями його вдосконалення. Бізнес Інформ. 2014. № 12. С. 30–47.
6. Софіщенко І.Я., Руба М.О. Митна політика України в умовах розвитку відносин з Європейським Союзом. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2016. № 1. С. 165–171.
7. Рудой К.М. Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм Європейського Союзу: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2004. 20 с.
8. Яковюк І.В. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: проблеми теорії і практики. Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі/ Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самовряд. Х.: Оберіг, 2012. Розд. 1. С. 5–47.
9. Биков І.О. Історія наближення митного законодавства України до стандартів Європейського Союзу. Прикарпатський юридичний вісник. 2016. Випуск 4(13). С. 53–59.
10. Шишка Р.Б. Митне право України: підручник. Київ. 2008. 320 с.
11. Чорна Е.В. Гармонізація митного законодавства України відповідно до міжнародних стандартів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція. 2013. Випуск № 6/3 том 1. С. 113–115.
12. Філатов В.В. Імплементация міжнародних норм до митного законодавства України: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук 12.00.07. Львів, 2012. 19 с.
13. Перепьолкін С.М. Адаптація митного законодавства України в контексті європейської інтеграції. Митна справа. 2009. № 3. С. 93–99.
14. Зовнішня торгівля України товарами у 2017 році: Експрес-випуск 14.02.2018 № 60/0/08.2вн-18 / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/Noviny/new2018/zmist/mekp/02/expt_2017.jpg (дата звернення 20.02.2018).
15. Чорна О.В. До питання про міжнародні стандарти у митній сфері // Правова доктрина – основа формування правової системи держави: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю НАПрН України та обговоренню п'ятитом. моногр. «Правова доктрина України», Харків, 20–21 листоп. 2013 р. / Нац. акад. прав. наук України. Харків, 2013. С. 1006–1008.
16. Дубнюк Е.М. Регулятивна роль митної політики в умовах глобалізації. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: КНУ, 2004. № 73. С. 17.
17. Про затвердження Концепції модернізації діяльності митної служби України: Державна митна служба України наказ від 17.10.2006 № 895. <http://consultant.parus.ua/?doc=03JYG3B179> (дата звернення 20.02.2018).
18. Дорофеева Л.М. Нормативно-правове закріплення міжнародних стандартів митної справи. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2017. Номер 26. С. 16–19.